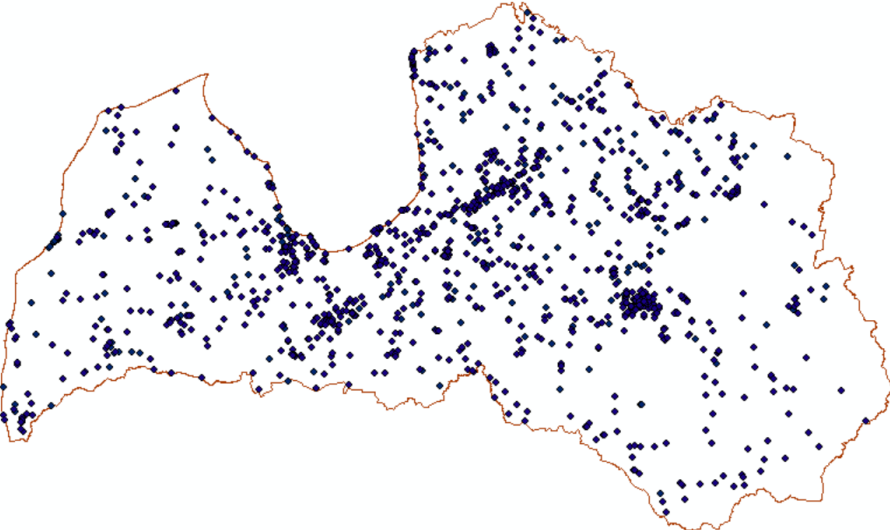
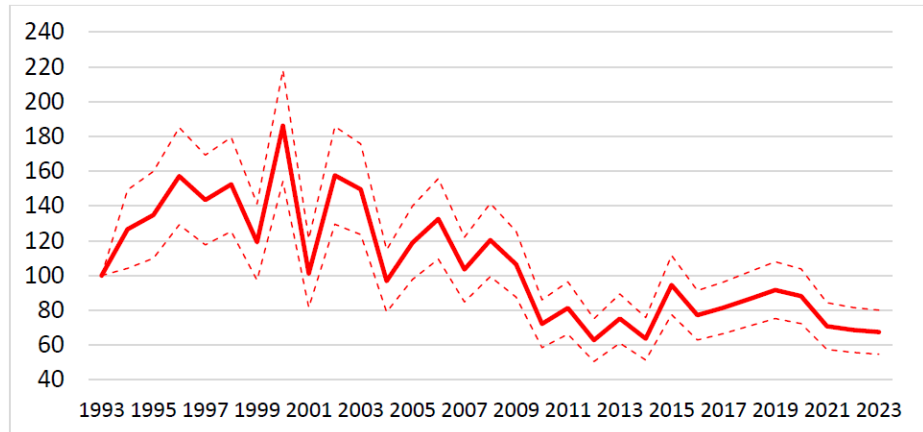

Piezīmes un atsauces valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

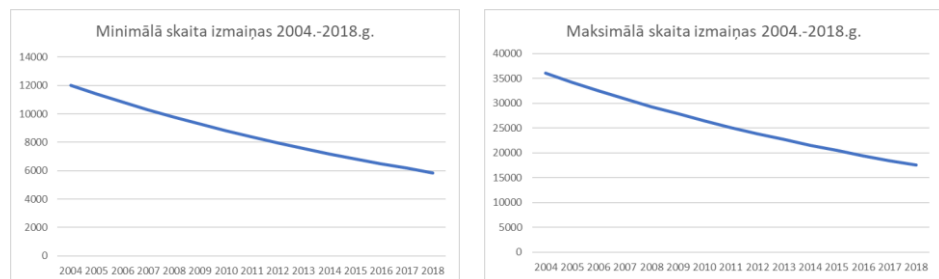
Sugas kods	1326
Sugas nosaukums	<i>Plecotus auritus</i>
Eksperts	V. Pilāts
Darbs pabeigts	13.11.2023.
Vispārējās piezīmes	<p>Garausainais sikspārnis <i>Plecotus auritus</i> ir viena no Latvijā biežāk sastopamajām sikspārņu sugām, kas izplatīta visā valsts teritorijā (1. attēls).</p> <p>1. attēls. Garausainā sikspārņa konstatēšanas vietas Latvijā (datu avots: DDPS “Ozols”).</p> <p>Garausainais sikspārnis ir Latvijā ziemojoša suga. Tā ziemo dažādās pazemes mītnēs, pie tam populācijas lielākā daļa – piemāju pagrabos. Vasarā kolonijas var būt gan ēkās, gan koku dobumos un būrīšos. Vasarā suga ir grūti konstatējama, jo ultraskaņas eholokācijas saucieni ļoti klusi. Līdz ar to nav datu par skaita izmaiņām vasaras periodā.</p> <p>Nosakot valsts līmeņa sugas aizsardzības mērķus attiecībā uz populācijas lielumu un areālu, pamatā ņemti vērā dati, kas norādīti BD 17. panta ziņojumos. Tie savukārt balstās uz 1992. gada ziemā uzsāktā ziemojošo sikspārņu monitoringa datiem. Atbilstoši šiem datiem šī gadsimta sākumā novērota ziemojošo garausaino sikspārņu skaita lejupslīde. Savukārt kopš 2012. gada novērojama skaita stabilizēšanās (2. attēls). Kopējā tendence – mērens skaita samazinājums ($p < 0,01$).</p> <p>Tiek uzskatīts (Vintulis 2023), ka sikspārņu skaita samazinājums ir bijis vairāku faktoru mijiedarbības rezultāts: gan mežu pastiprināta izciršana, gan lauksaimniecības intensifikācija, gan sociālās izmaiņas lauku rajonos, kuru rezultātā samazinājās ziemošanai piemēroto pagrabu skaits. Tai pat laikā sikspārņu eksperts V. Vintulis (2022) norāda, ka līdz 2012. gadam monitorings veikts tikai salīdzinoši nelielā skaitā mītņu, reģistrējot ļoti mazu populācijas daļu. Līdz ar to nevar droši apgalvot, ka negatīva tendence ir visai populācijai</p>

kopumā. Lielu ietekmi var atstāt faktori, kas ietekmē konkrētās mītnes, t. sk. mikroklimata izmaiņas, ziemām kļūstot siltākām. Iespējams, ka daļa populācijas pakāpeniski pārvietojās uz citām, nezināmām mītnēm, kurās siltās ziemās ir piemērotāki ziemošanas apstākļi.

2. attēls. Garausainā sikspārņa *Plecotus auritus* skaita izmaiņas (TRIM indeksu līkne + standartklūda) monitoringa mītnēs 1992./93.–2022./23. gada ziemās (Vintulis 2023).

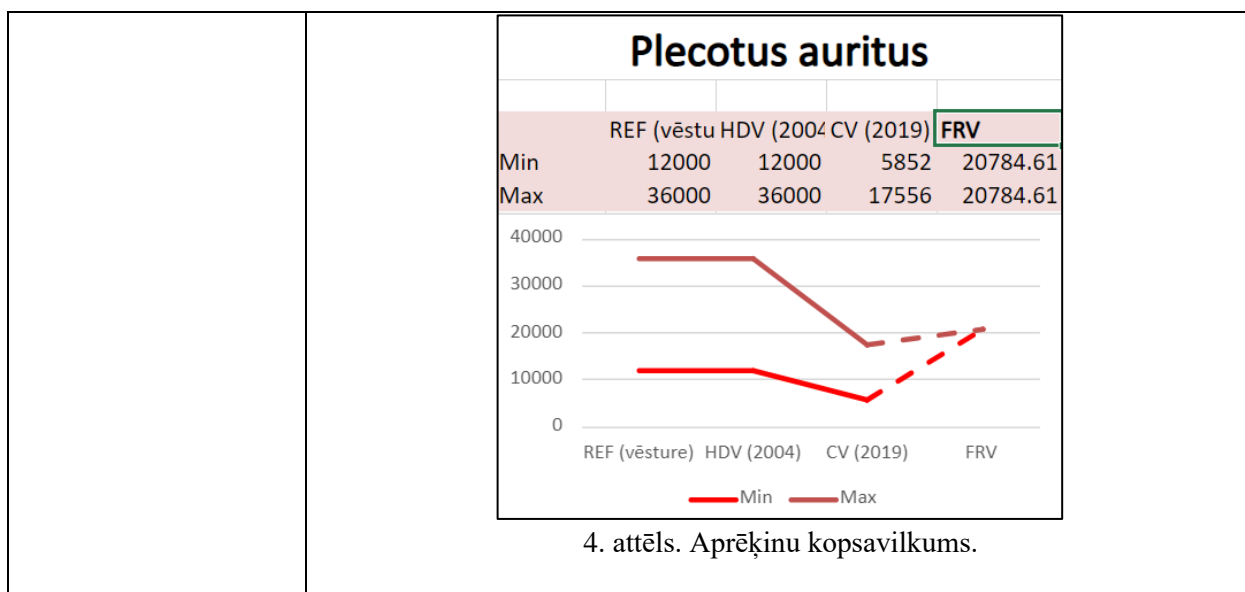
Ņemot vērā 2019. gada BD 17. panta ziņojumā norādīto, ka garausaino sikspārņu populāciju minimālais samazinājuma temps 2007.–2018. gada periodā ir 5 %, ir aprēķināts CV lielums (3. attēls).

3. attēls. Garausaino sikspārņu populācijas pārmaiņu tendence, pieņemot, ka minimālais samazinājuma temps ir 5 %.

Ņemot vērā ziemojošo sikspārņu skaita izmaiņu tendenci visā izvērtējamajā periodā (1993/REF–2018/CV; 2. attēls), pieņemts, ka garausaino sikspārņu populācijā kopumā skaita izmaiņu tendence atbilst 7. variantam aizsardzības mērķu noteikšanas vadlīniju 8. attēlā (Auniņš & Opermanis 2022). Sākotnēji skaits nav būtiski mainījies, t. i., REF = HDV, bet pēc tam notikusi skaita samazināšanās, t. i., CV < HDV.

Līdz ar to kā FRV attiecībā uz populāciju tiek noteikts HDV lielums, t. i., FRP atbilst **20785** indivīdiem (4. attēls).

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRP	
REF	Date	1993 Atbilstoši 4. attēlā norādītajai skaita izmaiņu tendencei pieņemts, ka populācijas lielums XX gs. 90. gadu sākumā bijis tāds pats HDV.
	Popunit	i (indivīds)
	Min	12000
	Max	36000
HDV	Popunit	indiv.
	Quality & Date	M (2006) Vidēja kvalitāte, datēts ar 2006. gadu. Izmantoti 2007. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Min	12000
	Max	36000
	Trend period	1993–2006
	Trend	X (tendence nezināma)
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Habitat period	na P (2006) Vāja kvalitāte, datēts ar 2006. gadu (2007. gada BD 17. panta ziņojuma dati).
	Trend	X (tendence nezināma)
	Popunit_final	i (indivīds)
	Min_final	12000
	Max_final	36000
	Trend 1993-2006	S Tendence stabila (būtiski nemainās).

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
CV	Date	2013–2018
	Popunit	gridslx1 (1 x 1 km kvadrāts)
	Min	44135 2019. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Max	62364 2019. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Value	na
	Type	estimate (novērtējums)
	Popunit_alt	na
	Min_alt	na
	Max_alt	na
	Value_alt	na
	Type_alt	na
	Method	estimatePartial Vērtējums, kas balstās uz ekstrapolāciju no ierobežota datu apjoma.
	Trend period	2007–2018
	Trend	D (samazināšanās)
	Mag_min	5
	Mag_max	na
	Method	estimatePartial Vērtējums, kas balstās uz ekstrapolāciju no ierobežota datu apjoma.
	Habitat period	2007–2018
	Trend	Unk (tendence nezināma)
	Method	estimateExpert Eksperta viedoklis, kas balstās uz ļoti ierobežotiem datiem.
	Popunit_final	i (indivīds)
	Min_final	5852 Atbilstoši 2019. gada BD 17. panta ziņojumā norādītajai skaita izmaiņu tendencei 2007.–2018. gada periodā (3. attēls).
	Max_final	17556 Atbilstoši 2019. gada BD 17. panta ziņojumā norādītajai skaita izmaiņu tendencei 2007.–2018. gada periodā (3. attēls).
	Trend 2007-2018	D (samazināšanās)
	Dati_FRR	
REF	Area	64589 Pieņemts, ka sugas izplatība nav mainījusies.
	Period	1993
HDV	Area	64589
	Quality & period	M (2006) Vidēja kvalitāte, datēts ar 2006. gadu.
	Trend	X (tendence nezināma)
	Magnitude	na
	Area_final	64589
	Trend 1993-2006	S Tendence stabila (būtiski nemainās).

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
CV	Area	64589
	Period	2007–2018
	Trend	S Tendence stabila (būtiski nemainās).
	Trend_method	estimatePartial Vērtējums, kas balstās uz ekstrapolāciju no ierobežota datu apjoma.
	Area_final	64589
	Trend 2007-2018	S Tendence stabila (būtiski nemainās).
	Lēmumi_FRP	
	Variants (8. attēls)	7. variants.
	1. Klimata izmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na
	Lēmumi_FRR	
	Variants (8. attēls)	1. variants.
	1. Klimata izmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na

Literatūra un informācijas avoti

Auniņš A., Opermanis O. 2022. Vadlīnijas sistemātiskai sugu un biotopu aizsardzības mērķu noteikšanai. Versija 2.0. Latvijas Universitāte, Dabas aizsardzības pārvalde.
<https://www.daba.gov.lv/lv/media/15968/download>

Pētersons G. (2004). Latvijas sikspārņu (Chiroptera) populāciju teritoriālais izvietojums un sezonālās migrācijas. Promocijas darbs, Latvijas Universitāte, Rīga.

Vintulis V. Garausainais sikspārnis (*Plecotus auritus*). Latvijas sugu Sarkanais saraksts (pēc IUCN kritērijiem). Projekts LIFE FOR SPECIES (LIFE19 GIE/LV/000857), Dabas aizsardzības pārvalde. Novērtējuma datums: 10.10.2022.

Vintulis V. 2023. Ziemeļojošo sikspārņu fona monitorings. Atskaite par 2022./2023. gadu. SIA „Dabas eksperti”.

<https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/report/>